

uvodnik

Književnost, zamejstvo in... ljubljanske ceste

V razponu enega leta sta se v zamejstvu pojavili dve literarni deli, ki sta, če že ne po slogu pa vsaj po vsebini, presenetljivo podobni. V mislih imam delo Marija Čuka Pena majskega vala in roman Alojza Rebule Cesta s cipreso in zvezdo. Oba obravnavata tematiko, ki je nam zamejcem tako ljuba in draga: odnos med Slovenci in Italijani, le da ga Rebula umešča v čas druge svetovne vojne, Čuk pa v neki ne-definirani čas, mišljen futuristično, a vseeno tako blizu našim dnevom. Ni moj namen izdelati kakšnih kritik ali pohval na račun teh dveh literarnih del, vendar se pri branju obeh pojavlja vprašanje, ali smo zamejci sploh sposobni razmišljati o čem drugem kot o svoji ogroženosti ali o odnosu z večinskim narodom. Nočem kriviti dveh piscev, saj dobro vemo, da sta obšla bodisi eden kot drugi tudi druga področja obče človeškega, vendar dejstvo, da sta se v tako malem času, v tako majhnem prostoru pojavila dva romana z isto vsebinsko iskro (toda z bistveno drugačno fabulo), me postavlja pred različne dileme. Ne znam si več predstavljati Slovence, ki bi bil kot človek popolnoma prepričan v to, kar dela, oziroma Slovence brez bojazni, brez kompleksa manjvrednosti, saj nam ga današnji svet predstavlja kot "človeka brez hrbtenice", vedno postavljenega pred večno dilemo političnega izbiranja in nacionalne ogroženosti. Zamejci smo pa na te slovenske nacionalne

strahove včasih tako ponosni, da jih ovekovečujemo, namesto da bi jih obsojali. Ponižnost Slovence ni tista ponižnost, ki skriva v sebi globokoumnost in srčnost, ampak hlapčevstvo brez cankarjanske oznake. Povprečni Slovenec ni narodno zaveden, ampak ga te stvari enostavno ne zanimajo. Ali je to posledica petdesetletnega enoumja? Ali spada to v podobo slovenskega naroda? Zamejci se moramo te poprečnosti rešiti, ker smo edini, ki lahko v poangleščeno in potrošniško Slovenijo vpeljemo zdravi kozmopolitski duh, ki se zaveda korenin, iz katerih je zrastel. Zamejska ogroženost lahko postane dobro orožje proti kulturni asimilaciji, ki je še kako prisotna, vendar ne

sme postati vsakdanje tarnanje in samoobjokovanje, saj le kdor se svoje ogroženosti zaveda, jo bo preprečeval in se skušal kulturno dvigniti. Ko sem nekoč ljubljanskim prijateljem razlagal o stanju zamejcev, je neko dekle izreklo stavek, ki je v meni vzbudil ponos in grenkobo: "Vi zamejci ste edini, ki v sebi nosite narodno zavest." Ponos, da sem lahko dober Slovenec, kulturno osveščen, zaveden in kozmopolit, prav zaradi svojega zamejstva; grenkobo, ker se zavedam, da so Slovenci sposobni dokazati svojo zavest samo, ko pride Clinton v Ljubljano in zaradi tega obnavljajo ter popravijo vse ceste, po katerih se bo vozil...

David Bandelli

Rok Oppelt: Polje.

Anketa o Dragi mladih

Letošnja Draga mladih, ki bo potekala od četrta 2. do sobote 4. septembra, nosi okvirni naslov "Mladinska kultura: samo za mlade?". S tem naslovom se želimo osredotočiti na problem mladinske kulture, točneje umetniškega ustvarjanja, v vseh ozirih. Tako bo na uvodnem predavanju (v četrtek, 2. septembra ob 16.30) **Branko Cestnik** orisal mesto, ki ga ima mladinska umetnost v današnjem svetu, pa tudi duhovne in socialne potrebe današnje mladine. Ostali dve srečanja se bosta odvijali v obliki diskusije. Prva (v petek, 3. septembra ob 10h) bo skušala globlje spoznati mladinsko ustvarjalnost, druga (v soboto, 4. septembra ob 10h) pa se bo osredotočila na problem etike in estetiki. Gostje prve debate bodo skladatelj resne glasbe in pevovodja **Ambrož Čopi**, skladatelj filmske glasbe **Rok Golob**, profesor na univerzi v Ljubljani in bivši član skupine Pankrti **dr. Gregor Tomc** ter kantavtor **Zoran Predin**, druge pa teolog in umetnik **p. Marko Rupnik**, imena drugega gosta pa ne moremo še razkriti. V tem okviru smo zbrali nekaj mnenj med samimi organizatorji srečanja: Zdi se mi, da smo mladi v zamejstvu privilegirani v smislu, da imamo veliko možnosti, da razvijemo svoje talente in se posvetimo tistim aktivnostim, ki nas veselijo. Že od malega se nam posveča veliko pedagogov, iščejo nas društva, krožki, pevske zbori, glasbene šole, gledališke skupine... Če se kdo hoče kulturno udeleževati, ima skoraj vse možnosti, da izbere področje, ki ga zanima. Če je res talentiran, ga kmalu kdo opazi, ker je manjšina kljub vsemu lačna in žejna mladih, ki bi se kakorkoli udeleževali in s katerimi bi se eventualno v bodoče tudi lahko postavila pred svetom. Tako imajo mladi možnost, da nastopajo, da razstavljajo, da objavljajo svoja umetniška dela. Celo če nisi kdove kako talentiran, boš dobil prostor v kaki skupini. Morda pa je v zamejstvu le premalo pozornosti in posluha za nove, alternativnejše ali moder-

nejše oblike ustvarjanja: moderen ples, kino, moderna glasba, modno ustvarjanje, računalniška grafika... Te oblike ustvarjanja, ki so tako privlačne za mlade, pa zahtevajo veliko sredstev, kar predstavlja po mojem najhujšo oviro. Vsekakor se mi zdi, da se tudi na tem področju v manjšini marsikaj spreminja.

Breda Susič

Osebnostno mislim, da je Draga mladih nekaj precej različnega od originalne Drage, čeprav smo prevzeli to ime. Draga mladih je predvsem priložnost, da imamo mi mladi iz zamejstva nekaj aktivnih stikov z domovino oziroma z mladino iz matice. Seveda ti dnevi na Opčinah se vrtijo okrog predavanj, okroglih miz in debat, glavni trenutek pa sem prepričan, da je prav tisti socialni trenutek oziroma družabni vidik tega srečanja. Zato mislim, da je važno, da Drago mladih podpiramo in širimo, ker je edinstvena priložnost, da se čutimo povezane s Slovenijo.

Štefan Pahor

Mladi smo kreativni. Moramo biti, če želimo kaj doseči v življenju. Sam se precej ukvarjam ali poznam področja, kot so grafika, risanke, stripi, slikanje in umetnost nasploh, kjer je ustvarjalnost zelo pomembna. Mladi smo nosilci novih idej, odkrivalci novih področij, spoznavalci novih obzorij... Z žalostjo pa opažam, da je večkrat mladim preprečeno, da bi svojo kreativnost popolnoma razvili. Največkrat so jim vrata zaprta, včasih pa le spoznajo, kako pomembni smo mladi pri ustvarjanju. Kultura in ustvarjalnost se ena drugo izpopolnjujeta, ne morem si predstavljati ene brez druge.

Matěj Susič

Letos bo na Dragi mladih novost: v sklopu predavanj, debat, zabave in družabnosti bomo priredili tudi "umetniške" delavnice, kjer se bodo udeleženci srečanja spoprijeli tudi z zavzetnejšim delom. Ker bo letos vodilna nit ravno ustvarjalnost mladih, smo priredili štiri delavnice in sicer: gledališko, glasbeno, likovno in plesno. V sklopu teh se bodo sami mladi spoprijeli z ustvarjanjem. Tako jim bo dana tudi možnost, da izrazijo svoje umetniške sposobnosti.

Miriam Čermelj

Mira Fabjan si je na III. zamejskem festivalu amaterskih odrov zaslužila nagrado za najboljšo stransko žensko vlogo, Tomaž Susič pa za najboljšo moško vlogo, v kategoriji otroških iger. Članoma Slovenskega odra izrekamo naše čestitke. Magdi Samec pa dvakrat čestitamo: na festivalu v Mavhinhah je dobila nagrado za najboljše kostume in scenografijo v kategoriji otroških iger, posebno pa jo je osrečilo rojstvo hčerke Veronike.

Komu mladi zaupajo

Za vsakega mladega, ki odrasča, pride čas, ko mu življenje v lastni družini ne zadostuje več, v družini se ne počuti več absolutno varnega, starši postajajo nadležni in starokopitni, središče vseh interesov se premakne z doma v skupine vrstnikov. Mladi si poiščejo prijatelje in prijateljice, družbo, "klapo"... S svojimi sovrstniki preživijo večji del dneva (v šoli, v krožkih, med svojim prostim časom), z njimi delijo razne izkušnje, radosti in probleme...

Pogovor je gotovo v teh letih zelo pomemben. Pogovor bogati, pogovor je sredstvo, preko katerega mladi gradijo prijateljstva, sredstvo, preko katerega odkrivajo svet. Komu mladi zaupajo svoje skrivnosti, s kom se radi pogovarjajo in o čem se radi pogovarjajo? Komu najbolj zaupajo? Je tudi kaj takega, česar si ne upajo nikomur zaupati?

O teh in podobnih vprašanjih smo se pogovorili s skupinico štirinajstletnikov z Opčin.

KARIN MALALAN: Največkrat se pogovarjam s prijatelji v šoli, večinoma z dekleti, manj s fanti. Med drugim se pogovarjamo tudi o mladinskih problemih, npr. o drogi, o kajenju... Govorimo tudi o svojih lastnih problemih, npr. o šoli, o domu itd. Najbolj osebne stvari pa zaupam le nekaterim prijateljicam, tistim, ki jih sama skrbno izberem. O problemih se pogovarjam tudi v družini, najbolj z mamo.

JASNA KOŠUTA: Po naravi sem bolj zadržana, čeprav se ne zdi. V družbi sem zelo živahna, o svojih problemih pa se ne pogovarjam s komerkoli. Nasprotno! Na splošno vsa čustva zadržim zase in jih ne zaupam, še posebno v družini ne. Po pravici povedano je tista oseba, ki ji najbolj zaupam, moja sestra. Njej izpovem tudi osebne probleme. S prijatelji pa se pogovarjamo o bolj splošnih stvareh. Samo včasih se zgodi, da se pogovorimo tudi o bolj osebnih in resnih problemih.

ROBERTA PURICH: Največkrat se pogovarjam s prijateljicami, s fanti bolj malo. Tudi z mamo se rada pogovarjam. S prijateljicami se največkrat pogovarjamo o fantih, o glasbenih skupinah in pevcih, o oblekah in o tem, kam bomo šle popoldne... Tudi osebne probleme zaupam prijateljicam, saj me vse zelo dobro razumejo. Vendar so tudi nekatere teme, o katerih mi je nerodno spregovoriti s komerkoli.

LORENZO STEFANI: Najraje se pogovarjam s kom, ki je moj prijatelj. Ugotovil sem, da je bolje, da se pogovarjam s prijateljico kot s prijateljem. Prijateljici lahko zaupam vse svoje probleme in ravno tako ona zaupa vse meni. Ne skrivava si ničesar. S fanti pa se ne morem pogovarjati, ker ne razumejo mojih problemov in me ne jemljejo resno. Z njimi se ne morem resno pogovoriti, zato se moram zateči k prijateljici.

LAVINIA ŠKERLAVAJ: Do pred kratkim sem najraje pisala dnevnik, ker nisem še našla prijateljice, ki bi ji lahko slepo zaupala. Dnevniku lahko zaupam vse in mi ni treba skrbeti, da bi me kaka zunanja okoliščina zmoti-

la, ko "pripovedujem" najbolj delikatne stvari. Komaj letos sem našla prijateljico, s katero se večkrat pogovarjava in se obiskujeva. Ona se mi zdi zanesljiva in z njo se počutim dobro. Njej lahko izpovem vse - pogovarjava se o šoli, prijateljih, fantih... Skupaj se tudi učiva, piševa naloge in hodiva k tabornikom. Pa ne samo to! Na primer: njej starši že dovolijo, da se včasih malo našminka, meni pa še ne. Ko grem k njej, se včasih zabavava tako, da ona našminka tudi mene, potem ko moram domov, pa moram paziti, da se dobro umijem, da moji ne opazijo...

FEDERICA D'ERCOLE: Najraje se pogovarjam s svojo prijateljico. Njej povem vse svoje skrivnosti in ona pove svoje meni. Zaupam ji, ker jo poznam že veliko let - lahko bi rekla, da sva zrasli skupaj. Zaupam ji tudi, ker vem, da ona pozna mene, da pozna moj značaj, jaz pa točno vem, kakšna je ona. S prijateljico govorim prav o vsem, na primer tudi o ljubezenskih problemih, o problemih nas, mladih... Z mamo pa govorim o šolskih problemih ali kaj podobnega...

Breda Susič

Pogovor s Kraškimi ovčarji

Kraški ovčarji doživljajo v zadnjih časih izredne uspehe na glasbenem področju. Nastopili so na mnogih tekmovanjih in dosegli zavidljive uspehe, tako da že izstopajo v masi mnogih rock skupin, ki nastajajo bodisi v zamejstvu kot drugod po Italiji. V zadnjih letih so se oddaljili od začetnega trdega rocka in se raje približali žanru, ki ga sami imenujejo "balkan rock" glasba. Sami so se tako predstavili:

Mitja: Jaz sem Mitja, v skupini igram bobne, sem v službi in študiram klasične jezike na tržaški univerzi.

Danilo: Jaz sem Danilo, imenujejo me tudi Pilo. V skupini igram bas kitaro in drugače študiram multimedialne vede.

Matej: Jaz sem Matej, Keko, klaviaturist. Drugače pa delam.

Aljoša: Jaz sem Aljoša, Sax, igram kitaro in pojem.

Iztok: Jaz sem Izток, igram violino in študiram na klasičnem liceju.

Kdaj je skupina nastala?

Danilo: Skupina je nastala pred petimi leti, približno aprila, ko je Ke-

ko postavil na noge ansambel s čudno pretvezo, da bomo šli igrati na neko tekmovanje, ki ga nikoli ni bilo! Iz tega se je nato rodila pošast, ki se imenuje ansambel Kraških ovčarjev.

Kdo je na začetku sestavljal ansambel?

Matej: Tista, ki najdlje vztrajava v tem ansamblu, sva Mitja in jaz, ki sva začela že nekje januarja meseca. Prejšnji trije člani ansambla so nas nato zapustili. Mitja in jaz sva tako ostala na cedilu. Takrat sem se spomnil, da sem svoj čas igral z dvema drugima "kampelcema", Danilom Pahorjem in Aljošo Saksido, ki sem ju tako blaženo povabil na prvo vajo. To je bilo aprila 1994. Stvar se je nato nadaljevala, na začetku izredno tragično, nato pa...

Mitja: ...elegično!

Matej: Šele pred dobrima dvema letoma se je začela naša idila.

Kaj pa ste delali tri leta?

Matej: Eden je razbijal po bobnih, drugi je škrtal po basu, tretji je z zobmi trgal strune kitare, četrti pa je raz-

bijal po črnobelih tipkah. To je bilo na začetku.

Kdaj pa se je pridružil violinist?

Danilo: Violinist se je pridružil nekoliko kasneje, pred dvema letoma, in je vidno dvignil kvaliteto našega ansambla.

Mitja: ...slušno dvignili!!!

Kako je prišlo do izbire imena Kraških ovčarjev?

Aljoša: Ko se je zadeva nadaljevala, smo si pač morali izbrati ime. Po dolgotrajnih sejah je centralni komite Kraških ovčarjev avtokratično odločil, da se ne moremo imenovati Prazne flaške, se ne moremo imenovati Cona A, Cona B, Cona C, se ne moremo imenovati Grešni kozli, se ne moremo imenovati Danilo in njegovi pijani prijateljski. Nekdo je nato rekel, da bi morali vnesti v ime pridevnik "kraški"...

Matej: In tako smo postali Kraški ovčarji.

Katero zvrst glasbe igrate?

Matej: Mi se prilagodimo vsaki situaciji! Začeli smo s trdim rockom, ker pa so nam povedali, da igramo prehitro rock, smo morali spremeniti žanr.

Aljoša: Tako sem jaz napisal prvo pesem v hrvaščini: Nisi znala.

Mitja: Nadaljevali smo s coverjem Suada Plavega orkestra.

Po kom se zgledujete?

Iztok: Naši idoli so Martin Krpan, Vlado Kreslin, Plavi orkestar, Parni valjak, Bijelo dugme, Goran Bregović.

Na katerih važnejših tekmovanjih ste že nastopili?

Aljoša: Prvo tekmovanje, na katerem nismo sicer nič dosegli, smo se pa izpostavili, je bil v Red devilu leta 1997, kjer smo spoznali Franca, ki nam od takrat vestno sledi in ki nam je odprl vrata v svet sodobne glasbe. Na natečaju Good morning live v Torsu di Porcenia v videmski pokrajini

Kraški ovčarji (z leve proti desni): Mitja, Matej, Aljoša, Izток, Danilo.

Laže je zaspati v temi

Petek, 14. 12.

Varajo me! Vedno so me varali! Kako, da se tega nisem zavedala? Jasno je. Vsi so vedeli za to, cel razred. Samo jaz sem bila tako slepa. Nisem se zavedala, da me moji prijatelji varajo. Moji prijatelji, ki so zame vedno bili najvažnejše osebe na tem svetu. Sedaj pa vem vse. Vem tudi za vsa zahrbtna posmehovanja. Še dobro, da mi je Tanja vse povedala; samo ona je bila odkrita z mano, čeprav nisva nikoli bili res prijateljici, kvečjemu le sošolki. Še dobro, da sedaj vse vem. Večno ji bom hvaležna.

Spet sem tu, v svoji sobi, in pišem. Ne vem več, kaj je res in kaj ni; ne razumem, kdo je res moj prijatelj, komu lahko zaupam. Poklicala sem Jasno. Vprašala sem jo, ali je res, kar mi je povedala Tanja. Srce se mi je napolnilo s srečo, ko sem slišala glas, ki je pravil, naj ne verjamem Tanji, ki tako govori iz zavisti. Naj si ne delam skrbi, da so vsi moji prijatelji, pravi prijatelji. Lahko bi ji verjela. Po logiki bi ji morala verjeti: že dolgo let sva prijateljici. Toda ne morem pozabiti na Tanjine besede. Sicer pa, zakaj bi me morali varati, saj sem jim vedno bila prijateljica, jim v vsakem slučaju pomagala, jim vedno ustregla in vedno sem rekla, da se z njimi strinjam, tudi ko ni bilo res. Torej ni razloga, da bi me varali. Ne, ne varajo me.

Vseeno pa se mi sedaj zdijo njihovi pogledi lažnivi. Zdi se mi, da vidim, kako si nekaj šepetajo, komaj se jaz obrnem v drugo smer. In njihovi pozdravi, njihovi smehljaji, tako prisrčni; vedno pretiravajo z njimi, kot da bi se mi hoteli prilizovati, ali da bi hoteli kaj skriti pred menoj. In če bi hoteli skriti to, kar res mislijo o meni? Tudi to, da me kličejo na kak praznik ali na pico samo takrat, ko imam že kakšno drugo opravilo s starši in ne morem z njimi: tudi to je samo naključje? Ali pa vedo, da tistega dne ne morem z njimi? Kako pa naj bi vedeli? Je meni kaj uteklo, ko sem govorila z njimi? Tega se ne morem spomniti!

Odločila sem se: zvedela bom za resnico, ne morem več živeti v dvomu. Kaj me briga, če me bo resnica prizadela: vsaj bom zanjo vedela. Dovolj pisanja za danes, boli me roka.

Torek, 19. 1.

Nočem vedeti! Saj bom lahko živel kot prej, kot da ne bi prav nič vedela. Bojim se resnice. Preveč sem se trudila, da bi našla prijatelje, sedaj pa jih nočem izgubiti. Tako bom laže živel; nima pomena, če me prijatelji varajo, samo da nisem sama, nikoli več. Pretežko bi bilo zame začeti znova, vem, da mi ne bi uspelo. Strah me je, preveč me je strah, da bi lahko zvedela resnico. Raje se še naprej delam, da sem slepa.

Pozno je že, še malo, pa bo mama prišla v sobo in me zapodila v posteljo, zato je bolje, da tudi danes končam s pisanjem. Lahko noč.

Rdeč dnevnik položim v predal, v katerem vedno leži, ko ne pišem vanj. In že sem v postelji. Nastavim še budilko, nato pa ugasnem luč. V sobi se stemni. Ne vidim več knjig na policah, ne omare ne mizice. Niti budilke; samo slišim jo, kako enakomerno tikta. Ne vidim pa je več. Laže je zaspati v temi.

Katerina Kuštrin

smo dosegli drugo mesto. Na natečaju No playback leta 1998 smo dosegli prvo mesto v deželi, nato smo nastopili v Aquili in prišli med prvimi osmimi skupinami v Italiji. Tam so posneli tudi CD compilation, ki ga še sedaj čakamo. Letos smo nastopili na natečaju Arezzo wave in smo v izboru 90 skupin zasedli prvo mesto v deželi, na državni ravni pa smo med prvimi dvanajstimi na 1295 skupin v Italiji. Bili smo res zelo zadovoljni. Tudi tokrat so pripravili CD compilation, ki ga tudi še vedno čakamo. Dosegli smo tudi prvo mesto na tekmovanju Triveneta Baraonda v disku Hippodrome. Zmagali smo snemanje single CD-ja, torej dveh pesmi v studiu Palace.

S katerimi občutki pa se vračate iz Arezza?

Mitja: S pristnimi občutki. Po nastopu v Arezzu smo spoznali nekaj ljudi, nekaj časnikarjev, nekaj producentov, nekaj organizatorjev koncertov. Obljubili so nam tudi turnejo enkrat pozno jeseni po Italiji od Catanzara do Devina.

Imate kakšen vraževerški obred pred nastopi?

Danilo: Seveda. Eden drugega sprašujemo: Where's the stage?, nato zakričimo Let's rock in Mitja udari s palčkami.

Bodoči koncerti:

- 1. avgusta:
- Cimolais: Festival Soni e suono
- 5. avgusta:
- Marina Iulia: Festival Mediterraneo
- 14. avgusta: Nabrežina
- 19. avgusta: Globojner
- 22. avgusta: šagra v Sacileju
- 7. septembra: šagra v Boljuncu

Jadranka Cergol

RAST, mladinska priloga Mladike,
34133 Trst, ulica Donizetti 3
Pripravlja uredniški odbor
mladih.

Pri tej številki so sodelovali:
David Bandelli, Rok Oppelt,
Jadranka Cergol, Breda Susič,
Katerina Kuštrin, Tomaž Susič,
in Raffaella Petronio.

Številko je uredila
Jadranka Cergol

Trst, avgust 1999

Tisk graphart snc
Obrotna cona Dolina 507/10 - Trst
Tel. 040/8325009

Raccontare Trieste 1999

Ob priliki knjižnega sejma v Trstu "od Gutemberga do Laserja" je organizacijski odbor izdal drobno knjigo *Raccontare Trieste 1999*. Obrnili so se na sedem sodobnih italijanskih pisateljev, da bi v dveh dneh napisali črtico o enem izmed najbolj literarnih mest v Italiji, o Trstu. Sedem pisateljev je ta izziv sprejelo in po svoje pripovedovalo o lastnem odnosu do Trsta, mesta, v katerem sicer ne živijo, a ga kljub vsemu doživljajo na svojvrsten način.

Podnaslov knjige je *Fantasm*, ki bi ga v tem primeru prevedla s "strahovi", saj je rdeča nit, ki povezuje vse črtice, ravno strah: strah pred vojno, strah pred sovraštvom, strah pred razpadanjem. Vsi ti strahovi so neprestano prisotni v kozmopolitskem mestu, tako v ozkih ulicah starega mesta kot na velikem trgu Zedinjene Italije, na kladivu Mihca in Jakca, na visokem skalnatem Krasu, ki objema Tržaški zaliv. To je naš Trst. Tudi ti pisatelji vidijo v Trstu strahove, bodisi tuje, predvsem pa svoje.

Ob prebiranju teh črtic nam pride na misel skupina pisateljev s konca prejšnjega stoletja, na čelu katere nedvomno izstopa Italo Svevo, saj je skupna težnja vseh avtorjev v knjigi ravno povratek v tisto dobo, ki je bila proti toku. To je težnja k "pravi" literaturi, ki ne išče samo zunanega blišča,

Naš sodelavec, član Slovenskega odra, MOSPa in SKK Andrej Maver je diplomiral iz statistike na tržaški univerzi. Čestitamo mu za lep študijski dosežek in mu želimo še velike življenjske uspehe.

ampak neko konkretno vsebino, to je tista literatura, ki je zmožna opisati tudi najbolj krute plati današnje družbe a vseeno skozi tanko mreno osebnega doživljanja vsakdana. To je torej zelo moderna literatura, ki teži k dialo-

gu sedanjosti s preteklostjo in skuša dojeti dediščino, ki so jo zapustili avtorji s konca prejšnjega stoletja, oziroma začetka našega. To težnjo je opaziti v precejšnji meri v sodobni italijanski prozi, to je težnja po opisovanju vsakdanjih zgodb, pokrajin, zgodb neke negotove, v sebi neenotne, raznolike, kulturno bogate, a tudi kmečko nagnjene Italije.

Knjiga zbira tako najrazličnejše vrste pripovedi: od spominske črtice do epistularne oblike pripovedi, od realističnih do hermetičnih zgodb. Tako se npr. Alessandra Buschi spominja svojega nonota, ki je pravil, da je njegova družina prišla iz Trsta. Spomini na njeno preteklost, na njeno otroštvo z nonotom se neprestano spajajo z opisom mesta, ki si ga sama ogleduje. Galebi, vonj po morju, nizka megla, ki se zgodaj jutraj vije po pristanišču, drevesa, Miramar, staro mesto z antikvariati: pisateljica se po mestu prvič sprehaja, a se v njem čuti kot doma.

Guido Conti pa je napisal zgodbo o letečem strahu, ovitem v belo rjuho, ki ga burja raznaša po mestnih ulicah, dokler se ne ovije okoli Mihčevega kladiva in tam začne pripovedovati Mihcu in Jakcu o svojem življenju, ki se je tragično zaključilo, dokler se ne pojavi ponovno figura galeba, ki raztrga rjuho, strah pa ponovno začne raznašati močna burja.

Nizka vsakdanjost pa prihaja v ospredje v naslednji črtici Angela Ferracutija, ki opisuje razočaranega in potrtega narkomana. Slednji ima navado, da napada starejše, onemogle osebe in jim vzame tisto malo denarja, da bi si priskrbel mamila. Revščina, v kateri nekatere starejše osebe živijo, je skoraj neverjetna v današnji družbi, a kljub vsemu obstajajo še vedno osebe, ki živijo v umazanem, nesprejemljivem okolju, in to ravno nekaj metrov od nas.

Vojne grozote so opisane v črtici Marcella Foisa. Vojak piše pismo najprej svoji materi, da bi jo pomiril glede

svojega zdravstvenega stanja, ki pa v resnici ni tako dobro, kar spoznamo kasneje v pismu ženi, do katere je zelo ljubezniv, in v pismu bratu, do katerega pa je najbolj odkritosrčen.

Naslednja črtica je pisana v bolj hermetičnem duhu, saj si pisateljica Elena Soprano zamišlja, da jo Petek neprestano potiska v neznane kraje

Erika Hrovatin, Jasna Simčič in Edvin Bukavec so uspešno opravili maturo. Vsi pri Rasti, MOSPu, Slovenskem kulturnem klubu in Slovenskem odru jim iz srca čestitamo in jim želimo vso srečo.

neznanega mesta, od katerega odnese samo prikazen temnega galebovega očesa. Strah pred preteklostjo in smrtjo, predvsem pa spomini na prejšnje generacije pridejo na dan še v črtici Bianche Stancanelli. Avtorica je v svoji črtici zajela čar tržaskih kafejev. V ogledalu kafeja zagleda oči neznanca, ki jo kar naenkrat spomnijo na nonota. Misel jo tako ponese daleč nazaj v preteklost, a ko se ponovno zdrami, ne vidi več neznanca v ogledalu. Ali je bil tudi to strah iz preteklosti?

Zadnja črtica Alessandre Stamburini pa se navezuje na literarni preporod Trsta na začetku tega stoletja, ko se lahko že govori o tržaški literaturi z Italom Svevom na čelu. Črtica ima za glavnega junaka proučevalca te dobe, ki pa, omamljen od čara Trsta, se po končanem simpoziju o Svevu zateče v staro mesto, kjer je v mladih letih doživel strastno ljubezen.

To so torej tržaški strahovi, strahovi, ki so še vedno prisotni in ki jih občutijo tudi ljudje, ki tu ne živijo. A kljub vsemu lahko med vrsticami zaznamo željo po uničenju teh strahov iz preteklosti in po gradnji novega sveta na pragu tretjega tisočletja.

Jadranka Cergol

R.E.M. v Sloveniji

25. julij je bil za ljubitelje rock glasbe zelo važen datum. V koprsko športno dvorano Bonifika so namreč prišli Michael Stipe, Peter Buck in Mike Mills, člani skupine R.E.M., ene najboljših in najslavnejših rock skupin zadnjih desetletji. Na odru so pred znano skupino nastopili tudi hrvaški The Bambi Molesters in Slovencem vedno priljubljeni Vlado Kreslin z Malimi bogovi in z nekaterimi člani Beltinške bande. Vsi pa so nestrno pričakovali predvsem skupino R.E.M., tako da so gledalci iz Slovenije, pa tudi iz Italije, Hrvaške in Avstrije, kar počili, ko so ameriški glasbeniki stopili na deske.

Skupina je nastala leta 1980 v Athensu (Georgia), manjšem mestu na jugu Združenih držav Amerike, od leta '81 dalje (poleti so namreč snemali prvo pesem, *Radio Free Europe*, ki je bila v kratkem razprodana) pa je zaslovela po vsem svetu s svojimi ploščami. R.E.M. (mimogrede naj omenim, da so ime izbrali ob slučajnem brskanju po slovarju in pomeni Rapid Eye Movement – hitro premikanje očesa; to je del spanja, ko je onirčna aktivnost na višku) so v zgodovini glasbe važni predvsem zato, ker so utrli pot spremembam v ameriški rock glasbi. Njihovi čisto posebni zvoki, njihova ritmika *new wave*, njihova zvestoba majhnim založbam in njihov vpliv na mlajše glasbenike so med drugim omogočili tudi drugim važnim rockerjem, ki so nastali v ameriškem *undergroundu*, da pridejo na površje in v pesmih izpovejo svoje misli.

Chronic Town je bila njihova prva LP plošča, ki je že tedaj (leta '82) kazala, da je skupina, čeprav še v povojih, nekaj izrednega in glasbeno zrelega. Sledila je plošča *Murmur* (naslov je Stipe izbral, ker je to ena izmed šestih najenostavnejših angleških besed), za takratne čase popolnoma re-

volucionarna in divja, toliko da jo je slovita revija *Rolling Stone* proglasila za ploščo leta; nato *Reckoning*, z veliko čistejšim zvokom, ki jih je definitivno uveljavila tudi v Evropi; *Fables Of The Reconstruction*, ki je nastala v trenutku hude krize skupine (predvsem zaradi preutrujenosti), je pa zaznamovala njihovo novo smer in večplastnost kljub osnovni zvestobi njihovi tipični zvočnosti; *Lifes Rich Pageant*, soliden, trd in direkten, ter v besedilih politično angažiran, jasnejši, manj abstrakten ali razdrobljen; *Dead Letter Office*, zbirka pesmi *b-side*, do tedaj neizdelanih ali nedokončanih pesmi in radovednih poskusov; *Document*, pravi komercialni uspeh, ki je v nekaj tednih prodal več kot milijon plošč, ki je sicer fragmentaren, kaotičen in neenak, vsebuje pa dve izmed njihovih najbolj znanih pesmi, *The One I Love* in *It's The End Of The World As We Know It (And I Feel Fine)*; *Green*, linearen, simetričen, z osesivnimi refreni, z nežnimi baladami in mogočnim rockom, predvsem pa s prvo svetovno turnejo skupine in s planetarnim uspehom (prodaje so kar podvojili); izredno uspešna *Out Of Time*, njihova prva plošča tega desetletja, ki sicer ni perfektna kot mno-

ge druge, vsebuje pa še danes verjetno najbolj priljubljeno pesem skupine R.E.M. (na vsakem koncertu jo skoraj bolj naglas pojejo gledalci kot pa Stipe), *Losing My Religion*, z izredno zanimivim video-clipom, in pa popularno *Shiny Happy People*, v duetu s pevko Kate Pierson skupine B-52's; *Automatic For The People*, temna, lirčna in polna patosa, ki vsebuje skoraj samo akustične pesmi, med katerimi bi omenil predvsem *Everybody Hurts* (druga pesem, ki jo gledalci od začetka do konca zapojejo s pevcem na odru) in *Man On The Moon*; *Monster*, pravo nasprotje prejšnje plošče, trda, drama-

tična, ironična, včasih skoraj na meji *grunge*-ja, z izrednimi virtuozi električne kitare in z mogočnostjo, ki jo njene pesmi sporočajo gledalcem na koncertih, in *in primis What's The Frequency, Kenneth?*; *New Adventures In Hi-Fi*, delno že snemana brez bobnarja Billa Barryja (med tunejo plošče *Monster* ga je možganska kap skoraj ubila) in po mnenju mnogih kritikov zadnja plošča skupine, ki pa je v resnici samo potrdila njihovo svežino, priljubljenost in originalnost, ter jih pripravila na novo uspešnico, *Up*, ki je v zadnjih mesecih zaznamovala novi preporod rockovskega benda R.E.M.

Koncert v Kopru, zadnja etapa evropske turnee, je korak za korakom prehodil vso njihovo kariero, se seveda zaustavil pri uspešnicah iz zadnje plošče, predvsem pa je vsem oboževalcem podaril dve uri magnetnega rocka. Člani skupine so bili publiki zelo hvaležni, izrazili so zadovoljstvo nad Slovenijo in obljubili, da se bodo v prihodnje še vrnil. Upajmo, da bodo obljubo res izpolnili, saj bo najbolj priljubljena rock skupina devetdesetih let gotovo znala popeljati svoje uspehe in melodije tudi v naslednje desetletje.

Tomaž Susič

DAN ODHODA

Mrzle bodo tračnice,
ki me bodo odpeljale proč od doma
in siv bo dan,
ki me bo spremil na vlak
in posušene trave od burje
vse bele od ledu
mi bodo dale slovo.
Odití daleč,
čez valovito morje teh kraških skal,
ki me priklenjajo k sebi,
izginiti z obzorja kot svobodni ptič
in pozabiti vse, kar je bilo do zdaj.
Se ne bati vetra, ki mrši gotovost
in vzbuja že umirjene strasti;
se ne bati vetra, ne,
ki te spominja, da si še vedno sam.
Biti tako močan,
da te nikoli več ni strah.
Da, rada bi odšla,
začela spet vse
in bila to, kar sem -
bitje neznanskih valovanj.

S PRIJATELJEM

V tišini noči slišim tvoj korak
in takrat vem,
kdo prihaja v moje srce.
In tudi če ne morem več
in ne verjamem več nobenemu,
tebi le odpiram vrata
in te že nestrpnó čakam.
Operi vse te temne dni iz mojih oči.
Zima in strah
sta izpraskali vso moč iz njih.
Misliti nate
in te poslušati v mislih
je skoraj kot te imeti tu.
Igraj se z mano
v čaru te jasne zimske noči,
ki jo krasí le luna in njeni biseri.
Te prosim, potolaži me, kot veš le ti.
Igraj se z mano s svojimi rokami
ali kot hočeš ti.
Da bi bila še enkrat tvoj odprt klavir,
ki sprejema vse tvoje vzgibe,
poslušá tvoje sanje, ponavlja tvoje vzdíhe.
Bodi vsaj še enkrat ti edini,
ki odpira vrata v moje skrivnosti.

NOKTURNO

Zvezde danes so kot biseri
in ne misli,
da je lahko te pozabiti.
Če padel kamen bi v vodnjak,
bi se potopil brez valov,
a je padel v morje,
ki se širi in valovi vsepovsod.
Tako je v meni,
odkar si ti v tej moji duši.
Še zdaj odmeva in razburja se
to morje od tvojega prihoda
in kot ladja so misli,
da bi te lahko dosegla.
Saj vem, da te ne smem iskati več,
ker ti si bil le utrinek,
ki zagori v nič,
a vseeno težko mi je in zaboli,
če pomislim, da si bil mi sonce
za te moje dni.
Ne misli, da je lahko te pozabiti.

BELI VRTNICI

Krhek si bil,
komaj vzbrstela roža -
zato si moral pasti.
Nikoli več mi ne bo uspelo te pozabiti.
Ti si bil svetla zora
dišečega pomladnega dne;
prišli so črni oblaki in zakrili sonce,
a od kod?
Katere so bile tvoje
nepremagljíve bitke,
da se jim nisi mogel upreti?
In tem nevihtam nisi preživel.
Ti si bil le nežni ljubki cvet
in si rastel sam med trni;
tako ni bilo težko umreti.
Mislila sem, da ti boš zmagal vse,
a sem se motila,
prelepa nežna vrtnica,
ki cveti le za sončni dan
in potem ovéne.
Kot nje,
še tebe zdaj ni več.

Raffaella Petronio